

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מועד קטן דף ב.

לתנא דמתניתין האם משקים שדה במועד ובשביעית?

בית השלחין - שדה צמאה ¹	בית הבעל - שדה מיושבת ²	
משקין	אין משקין	ממעין שיצא בתחילה או לא יצא ³
אין משקין	אין משקין	מי גשמים ומי הקילון ⁴

האם מותר לעשות את האמה⁵ בתחילה (כשלא היתה קודם⁶) במועד ובשביעית?

במועד	בשביעית	
אין עושין	אין עושין	לר' אלעזר בן עזריה
אין עושין	עושין	לחכמים

לתנאים דלהלן האם משקים בשדות אלו ממעין שיצא בתחילה או לא יצא בתחילה?

בית השלחין	בית הבעל	
משקים	משקים	לר' מאיר
משקים ⁷	אין משקים	לר' יהודה
מעין שיצא בתחילה: אין משקים מעין שלא יצא בתחילה: משקים	אין משקים	לר' אלעזר בן עזריה

¹ כגון שדה שנמצאת בהר שלא מספיק לה מי גשמים וצריך להשקותה כל הזמן.
² שמספיק לה מי גשמים. ואף שאם ישקה אותו תהיה לו הרווחה שתצמיח תבואתה יותר, לא התירו לטרוח במועד בשביל הרווחה, אלא רק שלא יהיה לו הפסד.
³ שיצא בתחילה, היינו מעיין שרק עתה מתחיל לנבוע ולא החזיק את דרכו עדיין. ושלא יצא בתחילה, היינו מעיין נובע מזמן מרובה. והחידוש הוא דאפי' מעיין שיצא בתחילה שאין אגפיו (דהיינו צדדיו - הקרקע שסביבו) חזקים, בכל אופן מותר, ואין לחוש שמא יפלו ויבוא לתקנם באיסור.
⁴ מי הקילון הם מים הנמצאים בבור עמוק ויש טירחא לדלותם ולהשקות בהם, ולא התירו טירחא כזו במועד. ועי' לקמן (דף ד.) שמ"ד אחד ס"ל שגזרו מי גשמים אטו מי קילון, ומ"ד אחר ס"ל שמי גשמים עצמם נעשים כמי קילון שיש בהם טורח, ע"ש.
⁵ היינו חריצים שעושים בקרקע שבהן המים הולכים סביב השדה - ומשדה לשדה. והטעם שנקראים אמה, משום שהן רוחב אמה ובגובה אמה.
⁶ אולם לתקן את האמה במועד מותר. וכגון שנפלו אבנים או עפר לתוך האמה מותר לחוטטה ולהוציאם.
⁷ ודוקא ממעין אבל לא ממי גשמים ומי קילון, ומבואר בגמ', דמטעם זה אין להעמיד בוודאות את משנתנו כר' אליעזר בן יעקב, דאף ששמענו שאוסר להשקות את בית הבעל (אפי' ממעין), מ"מ לא שמענו שאוסר במקום פסידא דהיינו שדה בית הבעל - להשקות אפי' בדרך טירחא דהיינו ממי גשמים ומי קילון. ורק מדברי ר' יהודה שאמר משקין שדה בית השלחין שחרבה, שמענו כן, דמזה שאמר "שחרבה" משמע שהיה לה מעיין ועכשיו חרב ויצא מעינה מחדש (דאם נשאר חרובה ונעשית בורה אין טעם להשקותה דהא אין לה תקנה) רק אז מותר.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מועד קטן דף ב:

משום מה מתרים ונענשים על המלאכות דלהלן בשבת?

הזומר וצריך לעצים	המנכש והמסקה	
משום קוצר - דכך דמיון מלאכתו	משום חורש - דמרפה את הקרקע כחורש	לרבה ¹
משום נוטע - דאזלין בתר המחשבה	משום זורע - דמצמיח הפירות כזורע	לרב יוסף ²
משום נוטע ומשום קוצר	משום חורש ומשום זורע	לרב כהנא

¹ ביארו התוס' (בד"ה קא), דס"ל לרבה דאזלין בתר המעשה - והמעשה גורם לרפות את הקרקע. ולא אזלין בתר המחשבה לצמח את הפירות.

² ס"ל דאזלין בתר המחשבה שהיא העיקר - דהיינו לצורך מה שעושה את זה, ולא בתר הדמיון לאיזה מלאכה נדמית הקרקע אחר ההשקאה והניכוש.